

Basiscursus Infant Mental Health

IMH Nederland

Inhoudsopgave

Didactische visie

1. Praktische informatie & duur van de cursus

- a. Opbouw cursus
- b. Missie cursus
- c. Doelgroep
- d. Accreditaties
- e. Literatuur

2. Inhoud

- a. Onderwerpen
- b. Toetsoverzicht
- c. Kerndoelen Basiscursus

Vragen?

Team Leren

info@imhnederland.nl

Didactische visie

IMH Nederland gelooft erin dat een competente professional, gezinnen weer in hun kracht kan zetten. Dat is waarom IMH Nederland investeert in kennisoverdracht en deskundigheidsbevordering. Uitgangspunt hierbij is dat de theorie gebaseerd is op de laatste inzichten van het vakgebied en dat het didactisch klimaat voor professionals inspirerend, uitnodigend en veilig is. Reflectie op eigen handelen, nadenken over innovatie en samenwerking in de keten zijn voor IMH Nederland belangrijke kernwaarden die terugkomen in het scholingsaanbod.

Onze visie op onderwijs gaat daarbij uit van de individuele behoefte en intrinsieke motivatie van de cursist. Er wordt gezorgd voor een opleidingsklimaat waarin de cursist kan kijken wat er bij hem of haar past. IMH Nederland faciliteert de cursist, zet zich in voor kruisbestuiving tussen sectoren en draagt zorg voor een divers aanbod, zodat er steeds een vorm is die past bij de leervraag van de cursist. Op die manier kan de cursist waar nodig versnellen, vertragen, verbreden of verdiepen. Deze wijze van onderwijs op maat vraagt gedrevenheid van de cursisten en draagt bij aan een werkveld met vaardige Infant Mental Health deskundigen met kennis van jonge kinderen en hun ouders.

IMH Nederland stuurt op 4 elementen:

- een goede docent-cursist relatie
- onderzoeksgebaseerde onderwijstechnieken
- een positief, respectvol (online) groepsklimaat
- kennis en vaardigheden zijn praktisch toepasbaar en van toegevoegde waarde voor het gezinssysteem

1. Praktische informatie & duur van de cursus

De cursus bedraagt 60 uur. De cursus wordt blended georganiseerd. Dat betekent dat er wordt gewerkt door middel van een mengeling van werkvormen. We ontmoeten elkaar in totaal 3 dagen live (18 uur) en 4 dagen online (12 uur). De 1e dag aan het begin van de cursus en 2 afsluitende lesdagen aan het eind van de cursus zijn live lesmomenten. Daarnaast werken we met elkaar in een online leeromgeving. Het werk in de online leeromgeving wordt verdeeld in 5 blokken (30 uur totaal), die steeds worden afgerond met een kennistoets en een interactief (online) lesmoment. Tijdens de lesmomenten worden klassikaal de individuele en groepsopdrachten besproken. Daarnaast is er ruimte in deze online lesmomenten voor vaardigheidsonderwijs in subgroepen.

Je hebt toegang tot deze online leeromgeving tot een jaar na de start van de cursus. In deze leeromgeving staan alle opdrachten klaar. Je kunt de individuele opdrachten in je eigen tijd en tempo doen. Er is in de online leeromgeving voldoende ruimte om tussentijds vragen te stellen. In de live bijeenkomsten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de groep om het leren te bevorderen en staat vooral vaardigheidsontwikkeling centraal.

Opbouw cursus

De blended basiscursus stelt enerzijds theoretische uitgangspunten van Infant Mental Health centraal en wil tevens een accent leggen op praktische toepasbaarheid. Om dit laatste te bereiken, wordt binnen de blended basiscursus Infant Mental Health het Sociaal Ecologisch Model van Belsky als uitgangspunt genomen. Op basis hiervan ordenen wij de theorie en de praktische vaardigheden in 6 blokken:

- Blok 1: Introductie Infant Mental Health
- Blok 2: Normale ontwikkeling van het ouderschap en van de kindontwikkeling
- Blok 3: Ouder-kind relatie
- Blok 4: Kindfactoren en ouderfactoren
- Blok 5: Contextuele factoren
- Blok 6: Integratie

Missie cursus

Het doel van de Basiscursus is om professionals, die werken met gezinnen met jonge kinderen, een arsenaal aan kennis en vaardigheden mee te geven over Infant Mental Health en hoe je dit gedachtegoed kan toepassen in de (klinische) praktijk. In relatie tot de Introductiecursus ga je in de Basiscursus als cursist dan ook veel meer oefenen met het toepassen van (gespreks)vaardigheden en aan de slag met de vertaalslag van de theorie naar de praktijk. In deze cursus, met recente empirische kennis, leren we professionals werken en denken vanuit de Infant Mental Health, een visie die alle behoeftes meeneemt: het kind, de ouders, de hulpverleners én het netwerk hier omheen. Het didactisch klimaat voor professionals is inspirerend, uitnodigend, uitdagend en veilig tegelijk. Reflectie op eigen handelen, nadenken over innovatie en samenwerking in de keten zijn dan ook belangrijke kernwaarden die terugkomen in het scholingsaanbod van IMH Nederland. En daar is deze Basiscursus Infant Mental Health op ingericht.

Indien de cursus incompany wordt aangeboden, streeft de Basiscursus er tevens na dat je intern dezelfde taal gaat spreken, zodat je met elkaar op een eenduidige manier binnen je organisatie kan handelen met betrekking tot zwangeren en gezinnen met jonge kinderen.

Doelgroep

HBO (+) Professionals en WO (+) Professionals werkzaam met ouders en (ongeboren) jonge kinderen (-9 maanden t/m 5 jaar), die aangesloten zijn bij een vakregister die klacht- en tuchtrecht regelt. Je moet minimaal 2 jaar werkervaring hebben in de jonge kindzorg en tevens 8 uur per week werkzaam zijn met het jonge kind en gezin.

Accreditaties

SKJ,NIP/NVO, Verpleegkundig specialisten, en V&V en Zorgprofessionals.

Je ontvangt een certificaat indien je voldoet aan de volgende eisen:

- Je bent minimaal voor 83% aanwezig bij de contactmomenten (je mag niet meer dan 1 uur per 6 uur missen);
- De aanwezigheidseis geldt voor de online meetings en de face to face bijeenkomsten gezamenlijk;
- Je hebt alle opdrachten uit het toetsoverzicht met een voldoende afgerond.

Literatuur

Aanbevolen literatuur:

- Vliegen, N., Verhaest, Y. (2020). Vroege ontwikkeling alle kansen geven - Geestelijke gezondheidszorg voor baby's, jonge kinderen en ouders.
- Lambregtse-van den Berg, M., Van Kamp, I. Wennink, H. (2024). Handboek Psychiatrie en zwangerschap. Utrecht: De Tijdstroom uitgeverij.

2. Inhoud

Onderwerpen

Blok 1: Introductie IMH

Onderwerp 1: Wat is Infant Mental Health?

Onderwerp 2: Geschiedenis van Infant Mental Health

Onderwerp 3: Infant Mental Health modellen – Bronfenbrenner, Transactioneel model – Belsky

Onderwerp 4: Infant Mental Health modellen – Port of Entry

Blok 2: Normale ontwikkeling

Onderwerp 5: Zwangerschap, epigenetica en stress

Onderwerp 6: Van partners naar ouders, pril ouderschap

Onderwerp 7: Competente baby en peuter

Blok 3: Ouder-kind relatie

Onderwerp 8: Regulatieprocessen bij kind, bij ouder en bij ouder-kind

Onderwerp 9: Ouder & kind interactiepatronen

Onderwerp 10: Observeren van de ouder-kind relatie

Onderwerp 11: Mentaliseren, Ghosts & Angels in the nursery

Blok 4: Kindfactoren & Ouderfactoren

Onderwerp 12: Kindfactoren: vroeggeboorte, medische aandoeningen, ontwikkelingsproblemen/ psychopathologie & trauma

Onderwerp 13: Regulatieproblemen: veel huilen, moeilijk slapen en voedingsproblemen

Onderwerp 14: Psychopathologie bij de ouder: bevallingstrauma, medisch trauma (enkelvoudig) en HELLP

Onderwerp 15: Psychopathologie bij de ouder: depressie, angst, psychose, chronisch trauma en persoonlijkheidsproblemen

Blok 5: Contextfactoren

Onderwerp 16: Cultuursensitieve hulpverlening

Onderwerp 17: Factoren van de context: SES, armoede, jong ouderschap, netwerk

Onderwerp 18: Van diagnostiek naar behandelplan, naar indicatiestelling naar verwijzen of contract afsluiten

Blok 6: Integratie & afronding

Opdrachten bespreken, rollenspel en leerdoelen evalueren en afsluiten.

Toetsoverzicht

- 5x kennistoets (af te ronden voordat je gaat deelnemen aan het online lesmoment)
- 1x netwerkopdracht: 1x 3 uur meelopen bij een ketenpartner. Kennis hiervan wordt omgezet naar een zichtbare vorm, zoals een post op sociale media, een reflectieverslag of via een vlog.
- 1x Ecologisch Model van Belsky of Huismodel met risicofactoren en protectieve factoren + hypothesen over samenhang met klachtgedrag + behandelplan bij mentordocent
- 1x ouder-kind relatie opname + analyse van de ouder-kind relatie.
- 1x professional-cliënt opname + analyse van de professional-cliënt relatie.

Er is voor de vaardigheidstoetsen een herkansingsmogelijkheid na de afsluitende lesdagen, af te stemmen met je mentordocent.

Optioneel aanbod:

Bij de Basiscursus IMH bieden we optioneel een gesprek aan met jou als cursist, je mentordocent en bij voorkeur ook je manager/leidinggevende van jouw organisatie. We vinden het belangrijk om samen te kijken hoe je de IMH-visie verder vorm kan geven binnen je organisatie en/of in je eigen rol als professional de IMH visie kan inzetten.

Kerdoelen basiscursus

In termen van kennis:

1. De cursist kent diverse theorieën en modellen die veel worden gebruikt in de Infant Mental Health en weet deze toe te passen in de diagnostiek, behandelplanning, begeleiding en/of behandeling.
2. De cursist geeft blijk van een gezinsgerichte of systemische visie. Dit betekent dat een cursist bij een hulpvraag van een gezin meerdere perspectieven (of ports of entry) kan innemen en hier rekening mee houdt; zowel van de (ongeboren) baby of peuter, gezinsleden en netwerk als van betrokken professionals.

In termen van vaardigheid:

1. De cursist kan ouders uitleg geven en/ of besteedt aandacht aan de belangrijkste elementen uit de Infant Mental Health in contact met gezinnen met jonge kinderen, zoals sensitieve relaties tussen alle gezinsleden, spel, de competente baby, individuele verschillen als het gaat om temperament, sensorische gevoeligheid, cultuur, trauma en een netwerk aan steunende relaties die de groei en ontwikkeling van het kind bevorderen door te bufferen voor stress/Adverse Life Experiences en veerkracht te bevorderen.
2. De cursist kan een eerste indruk formuleren over de ouder-kind relatie op basis van observatie en gesprek.
3. De cursist kan representaties herkennen en negatieve representaties signaleren die het kind en de ouder van zichzelf en van elkaar hebben, en kan de geschiedenis van ouder herkennen in taal en gedrag van de ouder.
4. De cursist kan positieve gevoelens en gedrag tussen ouder en kind bevorderen en kan op beginnend niveau schadelijk gedrag herkennen tussen ouder en kind
5. De cursist heeft een aantal mogelijkheden om te interveniëren in een driehoek, nl. naar het kind in aanwezigheid van de ouder en naar de ouder in aanwezigheid van het kind
6. De cursist helpt ouders hun kind door het leven te helpen en helpt ouders vertrouwen te ontwikkelen in hun ouderlijke rol.
7. De cursist kan de basis-houding vanuit de Infant Mental Health innemen; o.a. affectief afstemmen op de zorgen van ouders, weet een "not knowing stance" in te nemen, en is terughoudend met adviezen, betreft de baby/peuter en verplaatst zich in de baby én ouders en kan verbanden leggen met eigen ontwikkelingsgeschiedenis van ouders.
8. De cursist kent beginnend zijn sterke kanten en valkuilen in de professional - gezin relatie en kan hierop reflecteren.
9. De cursist kan andere professionals (verwijzers, collega's en professionals in andere organisaties) uitleg te geven over de belangrijkste elementen uit de Infant Mental Health
10. De cursist werkt samen met andere professionals aan hulpvraag van ouder en kind en kent daarin de mogelijkheden en beperkingen van zijn eigen professie.